

N:o 1.

Af herr **von Strokirch**, med förslag till ändrad lydelse af § 21 i lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 juni 1879.

Om ändring och utrifning af vattenverk, som genom uppdämning skadar jord och hindrar dess odling, stadgades i kongl. förordningen 14 juli 1835 i dess § 3, att om vattenverk, som tillhör boställe, alldeles utrifves, skall, i alla fall, ersättning derför vara bestämd endast till motvarighet af värdet.

Genom detta stadgande, hvilket med andra ordalag återfinnes i nu gällande vattenlag af den 20 juni 1879 kap. 3 § 21, har lagstiftaren redan velat gifva ett uttryck för det allmännas skyldighet att för den enskilde underlätta odling och torrläggning af mark; mycken sådan har derigenom under tidernas lopp vunnits; för det myckna, som i sådant hänseende återstår att vinna och som fördränkes genom uppdämning för vattenverk vid ett och annat af kronans indragna boställen, torde ett ytterligare steg af tillmötesgående från det allmännas sida med skäl kunna ifrågasättas; ett sådant vore, att kronan, i likhet med hvad nu i vissa fall eger rum i afseende å jords m. m. afstående till jernväg, frånsade sig all ersättning för ifrågavarande vattenverk och uppdämningar, då de i och för odling böra rifvas.

Det kan ju tyckas, att en sådan frikostighet å kronans sida skulle för denna kunna medföra känbara förluster, hvarvid dock torde få bemärkas, att antalet af de vattenverk, som kunna ifrågasättas för rifning, icke kan antagas vara stort samt att uppoffringen af ett eller annat

årligt arrende kommer efter verkställda odlingar kronan åter till godo i form af till staten inflytande medel från bevillning af kapital och arbete m. m.

Emot den här ifrågasatta uppoffringen från det allmännas sida kan ju anföras, att om ett odlingsföretag anses fördelaktigt, så spelar en billig inlösen af ett vattenverk ingen stor roll i kostnaden för företaget i dess helhet, och då dertill kommer, att sådan alltid måste ske, då det är fråga om privata verk, skulle ett odlingsföretag ställas i olika förhållande till ett annat; men förutom att sådan olikhet redan förefinnes, ställer sig frågan annorlunda, om man vill göra sig förtrogen med de mångahanda omständigheter, som äro förknippade med åstadkommande af ett odlingsföretag, hvori de intresserade icke sällan till stor del utgöras af föga kapitalstarka jordegare, för hvilka svårigheten att anskaffa nödiga förlag uppställer hinder för företaget; genom ett tillmötesgående från det allmänna i den riktning, här angifvits, skulle ett väsentligt hinder undanröjas och kronan utan nämnvärda uppoffringar gå i spetsen för den ofta framhållna frågan: att inom egna gränser vinna Finland åter.

Ordförande för ett bland rikets hushållningssällskap i en bygd, rik på mycken vattendränkta odlingsmark, har jag länge varit i tillfälle iakttaga, huru uppdämning å ett och annat boställe i och för relativt obetydliga vattenverk vållar hinder och svårigheter för torrläggning och odling af mångtusende hektar jord af yppersta beskaffenhet; likartade förhållanden torde nog förekomma i öfriga delar af vårt land. I afsigt att befrämja och underlätta detsammans uppodling, får jag med stöd af hvad här ofvan framhållits föreslå,

att Riksdagen må för dess del besluta, att 3 kap. § 21 i lagen om dikning och annan afledning af vatten af den 20 juni 1879 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Enligt detta kapitel tillkommer kronan icke någon ersättning eller lösen.

Fr. von Strokirch.